

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: P. T.
bytem X
zastoupen Mgr. Zdeňkem Burdou
advokátem se sídlem Lecnínová 3033/7, 106 00 Praha 10

proti
žalovanému: Krajský úřad Jihomoravského kraje
se sídlem Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 5. 2021, č. j. JMK 71747/2021, sp. zn. S-JMK 53752/2021/OD/Kš,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 5. 2021, č. j. JMK 71747/2021, sp. zn. S-JMK 53752/2021/OD/Kš, a rozhodnutí Městského úřadu Šlapanice ze dne 24. 2. 2021, č. j. SLP-OD/16289-21/HIG, se *ruší* a věc se *vrací* žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je *povinen* zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 9.800 Kč do 30 (třiceti) dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Zdeňka Burdy, advokáta se sídlem Lecnínová 3033/7, 106 00 Praha 10.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Správní orgány uznaly žalobce vinným ze spáchání přestupku provozovatele vozidla. Žalobce namítá, že postupovaly nezákonně při zahájení řízení. Zahájily jej totiž dřív, než uplynula lhůta 15 dní pro uhrazení určené částky, resp. sdělení totožnosti řidiče.

II. Skutkové okolnosti a rozhodnutí správních orgánů

2. Dne 30. 11. 2020 v obci Šlapanice na ulici Brněnská 117 naměřil radar vozidlu, jehož provozovatelem je žalobce, rychlost 57 km/h v místě, kde byla nejvyšší povolená rychlost 50 km/h.
3. Dne 5. 1. 2021 Městský úřad Šlapanice („městský úřad“) zaslal žalobci v souladu s § 125h odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění do 31. 12. 2021 („zákon o silničním provozu“) výzvu, aby ve lhůtě 15 dnů ode dne jejího doručení zaplatil určenou částku ve výši 500 Kč. Městský úřad zároveň žalobce poučil, že pokud provozovatel vozidla neuhradí určenou částku ve stanovené lhůtě, může správnímu orgánu ve stejné lhůtě písemně sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době přestupku. Tato výzva byla žalobci doručena prostřednictvím datové schránky dne 15. 1. 2021
4. Dne 28. 1. 2021 městský úřad vydal příkaz, kterým uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 10 odst. 3 ve spojení s § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu. Příkaz žalobci doručil dne 29. 1. 2021. Následujícího dne žalobce městskému úřadu v reakci na výzvu k zaplacení určené částky zaslal informaci, že auto řídil on sám. Zároveň podal odpor proti příkazu.
5. Městský úřad proto pokračoval v řízení. Jeho výsledkem bylo rozhodnutí ze dne 24. 2. 2021, č. j. SLP-OD/16289-21/HIG („rozhodnutí městského úřadu“), kterým městský úřad shledal žalobce vinným z přestupku provozovatele vozidla. Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal blanketní odvolání, které ani po výzvě nedoplnil. Žalovaný pak rozhodnutím ze dne 14. 5. 2021, č. j. JMK 71747/2021 žalobcovo odvolání zamítl a potvrdil rozhodnutí městského úřadu.

III. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

6. Žalobce namítá jediné pochybení správních orgánů. Upozorňuje na to, že řízení proti němu v pozici provozovatele vozidla zahájily dřív, než uplynula zákonná patnáctidenní lhůta k uhrazení určené částky nebo sdělení totožnosti řidiče. Správní orgány proto podle žalobce postupovaly v rozporu s § 125h zákona o silničním provozu. V důsledku toho obě rozhodnutí odporují zákonu.
7. Žalovaný ve svém vyjádření tyto námitky věcně nezpochybňuje. Tvrdí ale, že je žalobce neuplatnil již ve správním řízení. Podal blanketní odpor i odvolání. Zjevně tedy neměl snahu vyřešit přestupek sdělením osoby řidiče.

IV. Posouzení věci krajským soudem

8. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, „s. ř. s.“) v zákonné lhůtě (§ 72 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci krajský soud rozhodl bez jednání. Žalovaný s tím souhlasil a žalobce včas neprojevil nesouhlas.
9. Žaloba je důvodná.
10. Podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu za splnění dalších podmínek obecní úřad obce s rozšířenou působností bezodkladně po zjištění nebo oznámení přestupku vyzve provozovatele vozidla, s nímž došlo ke spáchání přestupku, k uhrazení určené částky.

Určená částka je splatná do 15 dnů ode dne doručení této výzvy (§ 125h odst. 3). Je-li určená částka uhrazena nejpozději v den splatnosti, obecní úřad obce s rozšířenou působností věc odloží. V opačném případě obecní úřad s rozšířenou působností pokračuje v šetření přestupku (§ 125h odst. 5). Neuhradí-li provozovatel vozidla určenou částku, může obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který jej vyzval k uhrazení určené částky, písemně sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku ve lhůtě podle odstavce 3 (§ 125h odst. 6).

11. Podle § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu obecní úřad přestupek provozovatele vozidla projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje, a) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno.
12. Podle § 125g zákona o silničním provozu platí, že po zahájení řízení o uložení pokuty za přestupek podle § 125f, již nelze zahájit řízení o přestupku pro stejné porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích. Řízení o přestupku lze zahájit, pokud se provozovatel vozidla zproští odpovědnosti za přestupek podle § 125f odst. 6.
13. Právní úprava poskytuje správním orgánům určitý „algoritmus“ pro jejich postup. Vyvodit odpovědnost provozovatele vozidla lze jen při dodržení tohoto zákonem stanoveného algoritmu. Základní zásadou je subsidiarita odpovědnosti za přestupek provozovatele vozidla vůči odpovědnosti za přestupek řidiče (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014-45). Správní orgán proti nejprve musí vyvinout reálnou snahu směrem ke zjištění skutečného řidiče vozidla. Obvykle tak činí prostřednictvím výzvy podle § 125h zákona o silničním provozu, v níž správní orgán provozovatele vozidla vyzve k uhrazení určené částky ve lhůtě 15 dnů a poučí jej o možnosti sdělit mu údaje o totožnosti řidiče vozidla ve stejné lhůtě.
14. Po uplynutí této lhůty mohou nastat tři scénáře: (1) provozovatel vozidla určenou částku ve stanovené lhůtě uhradil (2) provozovatel sdělil totožnost řidiče vozidla a (3) provozovatel neuhradil určenou částku, ani nesdělil totožnost řidiče vozidla.
15. V případě prvního scénáře se celá věc končí a správní orgán věc odloží. V případě druhého scénáře správní orgán v závislosti na konkrétních okolnostech buď a) rovnou přistoupí k zahájení řízení s označeným řidičem anebo b) označeného řidiče ještě před zahájením řízení kontaktuje a vyzve k podání vysvětlení. Pokud by tato osoba byla nekontaktní, případně by podání vysvětlení odmítla, správní orgán by řízení proti ní odložil a zahájil by řízení o přestupku provozovatele vozidla. Totožně by správní orgán postupoval v případě třetího scénáře.
16. V případě žalobce však městský úřad uvedený algoritmus nedodržel. Žalobce správně namítá, že městský úřad pochybil, pokud řízení se žalobcem v pozici provozovatele zahájil dříve, než uplynula zákonná lhůta 15 dnů, která žalobci dávala prostor označit skutečného řidiče jeho vozidla anebo uhradit určenou částku. Městský úřad žalobce bezdůvodně zbavil možnosti označit skutečného řidiče jeho vozidla. Tím popřel zásadu subsidiarity odpovědnosti provozovatele. Zákonem daná možnost správních orgánů postihovat za spáchání přestupku provozovatele vozidla nemůže sloužit správním orgánům jako jakási

zkratka k vyvození přestupkové odpovědnosti. Jejich primární snaha by vždy měla směřovat ke zjištění skutečného pachatele daného přestupku. Postihnout provozovatele lze pouze při splnění zákonem stanovených podmínek. A ty v tomto případě městský úřad nerespektoval.

17. Žalobce přitom dokonce sdělil totožnost řidiče. Ve stanovené lhůtě označil sám sebe. Tento krok může jevit jako nelogický nebo účelový. V případě uhrazení určené částky se totiž přestupek nezapisuje do bodového hodnocení řidiče. Judikatura však akceptuje, že doznání řidiče ke spáchání přestupku v rámci podání vysvětlení lze považovat za dostatečný podklad pro zahájení přestupkového řízení vůči tomuto řidiči, nejsou-li důvody pochybovat o jeho věrohodnosti (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 4. 2019, č. j. 1 As 406/2018-34, bod 18). Ve věci řešené uvedeným rozsudkem se provozovatel označil za řidiče. A Nejvyšší správní soud konstatoval, že správní orgán I. stupně neměl důvod o věrohodnosti sdělení stěžovatele jakkoliv pochybovat, neboť se jeví jako pravděpodobné, že vozidlo v posuzované době užíval jeho provozovatel.
18. Městský úřad tedy v tomto případě rezignoval na možnost zjistit totožnost přestupce. Pro zahájení řízení se žalobcem v pozici provozovatele tu proto nebyly podmínky. V důsledku toho městský úřad vydal nezákonné rozhodnutí. Není přitom důležité, že žalobce tuto námitku nevznnesl již v rámci odvolání. Nebylo to jeho povinností. Odvolací správní orgán naopak má podle § 89 odst. 2 správního řádu povinnost přezkoumávat soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy, a to i bez námitek. Měl proto rozhodnutí městského úřadu zrušit.
19. Městský úřad pochybil při samotném zahájení řízení proti žalobci. Tuto vadu však nelze odstranit. V souladu s § 125g zákona o silničním provozu již městský úřad nemůže dodatečně zahájit řízení o přestupku s řidičem vozidla. Přestupkové řízení vedené s žalobcem proto bude muset zastavit.

V. Závěr a náklady řízení

20. Krajský soud z výše uvedených důvodů zrušil rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí městského úřadu pro nezákonnost (§ 78 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 3 s. ř. s.). Věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému (§ 78 odst. 4 s. ř. s.).
21. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl ve věci úspěšný, proto mu vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Výrokem II. tohoto rozsudku soud uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 9.800 Kč. Tato částka se skládá ze zaplaceného soudního poplatku 3.000 Kč za podání žaloby, z částky 6.200 Kč za dva úkony právní služby zástupce žalobce Mgr. Zdeňka Burdy, spočívající v přípravě a převzetí věci podle § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb č. 177/1996 Sb. („advokátní tarif“) a podání žaloby podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. K tomu je třeba připočíst paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu za dva úkony právní služby po 300 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 15. června 2022

Martin Kopa, v. r.
samosoudce